

Naziv prakse: **Kategorija prakse:**

Igra za borbu protiv prijevара • obuka

Kontakt:

- Jo Kremers
Bivši viši voditelj revizije u Revizorskom tijelu Ministarstva financija, Nizozemska, ovlašteni financijski i IT revizor i istražitelj prijevара, instruktor i predavač za IACA-u i Državnu akademiju za financije i ekonomiju nizozemskog Ministarstva financija
- Email: jmwkremers@home.nl

Država:

Nizozemska

Rizici od prijevare koji su uspješno neutralizirani

- sukob interesa
- izbjegavanje postupaka javne nabave ili manipulacija njima
- dvostruko financiranje
- tajno dogovaranje
- manipulacija troškovima projekta
- drugo

Kontekst i cilj(evi)

Igra za borbu protiv prijevара razvijena je s ciljem povećanja sposobnosti tijelâ ESI fondova za sprječavanje, otkrivanje i borbu protiv prijevара i korupcije u različitim fazama. Cilj ovog tečaja nije pružiti tradicionalnu obuku koja obrađuje zakone i propise EU-a s nizom mjera za borbu protiv prijevара koje su spremne za uporabu. Obuka je zapravo osmišljena kako bi potaknula i motivirala sudionike da razviju sposobnost prepoznavanja znakova upozorenja koji se odnose na prijevare i korupciju, pozornim praćenjem situacije i promptnim reakcijama na naznake prijevare, omogućujući im tako da upotrebljavaju najprikladnije i najučinkovitije mjere za borbu protiv prijevare. Obuka obnavlja znanje polaznika i razvija njihovu stručnost u borbi protiv prijevара i korupcije, a istovremeno im pomaže u izgradnji svijesti i zdravog skepticizma.

Ova praksa borbe protiv prijevара smatra se horizontalnom mekom preventivnom mjerom koja ima utjecaj na sve vrste rizika od prijevare, prvenstveno povećanjem sposobnosti članova tijelâ za borbu protiv prijevара.

Opis prakse

Nakon otkrivanja nekoliko slučajeva prijevare i zlouporabe ESI fondova u programskom razdoblju 2007. – 2013. tijela u Nizozemskoj prepoznala su potrebu za poboljšanjem sposobnosti za borbu protiv prijevара upravljačkih tijela (UT-ova), posredničkih tijela (PT-ova), tijela za ovjeravanje (TZO-a) i revizorskog tijela (RT-a). To je navelo nizozemsko Ministarstvo financija da razvije igru za borbu protiv prijevара u okviru šireg programa obuke za borbu protiv prijevара. Igra za borbu protiv prijevара vrlo je interaktivna i koristi nekoliko multimedijskih alata poput videozapisa i animacija kako bi zadržala pažnju sudionika tijekom sesija. Igra potiče brzo učenje povezivanjem određenog pojma sa zvukom, slikom, videozapisom ili objektom. Cilj nije pružiti tradicionalni tečaj koji obrađuje zakone i propise EU-a niti pružiti niz mjera za borbu protiv prijevара koje su spremne za uporabu za integraciju u postupke sustava upravljanja i kontrole. Umjesto toga osmišljena je obuka u vidu igre za

borbu protiv prijevvara kako bi se motiviralo i potaknulo sudionike, a i razvilo njihovu sposobnost, da prepoznaju znakove upozorenja koji se odnose na prijere i korupciju tako što će biti svjesniji, pažljiviji i promptniji u reakciji na naznake i tragove prijere. To im omogućava lakše uspostavljanje najprikladnijih i najučinkovitijih mjera za borbu protiv prijere. Igra za borbu protiv prijere namijenjena je širokoj skupini dionika ESI fondova, uključujući UT-e, PT-e, TZO-e, AFCOS i RT-e iz svih država članica i država kandidatkinja za članstvo u EU-u te, općenito, stručnjacima koji rade s EU i državnim fondovima. Međutim, lako se može prilagoditi jednoj skupini dionika ili miješanoj skupini. U jednoj sesiji igre može se naći najviše 25 - 30 sudionika.

Postoje 3 verzije:

- Igra za borbu protiv prijere I.: najosnovnije znanje, vještine, svijest, instrumenti
- Igra za borbu protiv prijere II.: obuka napredne razine pomoću novih sofisticiranih alata, analize podataka, novog načina razmišljanja, realnih slučajeva
- Igra za borbu protiv prijere na licu mjesta!: mogu li se u stvarnim slučajevima na licu mjesta prepoznati/otkriti rizici i signali prijere? I, može li se dalje analizirati situacija na licu mjesta?

Tečaj obično započinje plenarnom sesijom, tijekom koje instruktor probija led među polaznicima skrećući im pozornost na rupe u njihovom znanju o ciklusu borbe protiv prijere.

Nakon plenarne sesije polaznici se smještaju u miješane podskupine i prvi dio igre može započeti. Smještanje polaznika u podskupine na početku sesije potiče raspravu i razmjenu iskustava. Štoviše, miješanje različitih tijela u jednoj podskupini pomaže im da razumiju međusobne obveze i izazove. Da bi potaknuo početak rasprave, instruktor koristi stvarne slučajeve prijere i korupcije u ESI fondovima koji su anonimizirani i upotrijebljeni kao probni slučajevi. Drugi dio igre je plenarna sesija koja uključuje sve polaznike. Polaznici rade pojedinačno na 12 probnih slučajeva koji se temelje na stvarnim (ili realnim) slučajevima prijere i korupcije u ESI fondovima. Probni slučajevi osmišljeni su kako bi poboljšali vještine skupine i proširili uporabu instrumenata, te podigli svijest o važnosti etičkih načela i integriteta.

Jedinstvene značajke

Važan aspekt otkrivanja prijere, ali i onaj koji je teže shvatiti, jest uspješno razvijanje afiniteta prema otkrivanju slučajeva prijere i korupcije. Uz korištenje kontrolnih popisa i vršenje provjera na licu mjesta polaznici moraju naučiti kako bolje promatrati i razumjeti okruženje u kojem rade te gdje bi moglo doći do prijere.

Stoga polaznici moraju naučiti kako se osloniti na svoj zdrav razum i vjerovati mu, te kako produbiti svoje iskustvo izlaganjem različitim okruženjima i čitavoj lepezi shema prijere. Igra za borbu protiv prijere multimedijaska je obuka koja se služi slikama, videozapisima, glazbom i animacijama povezanim s raznim temama koje se obrađuju tijekom obuke. Doista, povezivanje vizualnog materijala ili zvuka s temom čini je privlačnijom polaznicima koji brže i lakše usvajaju podijeljeno znanje i informacije, te ih tako uspješno pamte.

Potiče se i upotreba tokena i atributa, jer potiče učenje i poboljšava pamćenje. Kako bi se potaknuli interes i motivacija polaznika, na kraju tečaja nude im se priznanja i nagrade.

Ishodi i rezultati

Kako nove tehnologije dolaze, tako i tehnike prijevvara i metode korupcije postaju sve naprednije, što otežava njihovo otkrivanje. Igrači igre za borbu protiv prijevvara stoga će naučiti kako se odmaknuti od tradicionalnih, formalnih načina otkrivanja slučajeva prijevvara i korupcije. Umjesto toga razvit će jedinstvenu sposobnost koja im omogućuje da više pažnje posvete najmanje očitim znakovima prijevvara. Igra za borbu protiv prijevvara pokazala je obećavajuće rezultate u brzom povećanju sposobnosti tijelâ za otkrivanje prijevvara i nepravilnosti u različitim fazama projektnog ciklusa.

Ključni čimbenici uspjeha

Tečajevi su najčešći oblik vježbe za povećanje sposobnosti jer se mogu provoditi na nekoliko načina i donose brze opipljive rezultate kada su osmišljeni na praktičan način i temeljeni na stvarnim studijama slučajeva. U izradi takvih tečajeva za borbu protiv prijevvara sudjelovala je čitava lepeza uključenih strana, uključujući javna tijela, nevladine organizacije i iskusne revizore za borbu protiv prijevvara. Postojeći tečajevi za borbu protiv prijevvara osmišljeni su u različitim formatima različitih stupnjeva interaktivnosti, tj. u vidu obuke na licu mjesta, modula za e-učenje, imerzivnih seminara koji potiču partnersku razmjenu podataka i istražiteljskih igara. Opseg ovih tečajeva varira od osnovnih uvodnih tečajeva do ciljanih tečajeva za borbu protiv prijevvara.

Izazovi koji su se pojavili i stečene spoznaje

Ova ozbiljna interaktivna igra s praktičnim slučajevima, vježbama i grupnim radom može se izvesti u okviru programa obuke jedne države članice, ali rezultati su maksimizirani kada uključuju sudionike iz različitih država članica i iskustva iz različitih područja ESI fondova. Ne postoji ograničenje usvajanja ove prakse obuke.

Potencijal za prenosivost

Igra za borbu protiv prijevvara prakticira se u raznim javnim tijelima i obrazovnim institucijama diljem Europe, npr. revizorskom odjelu nizozemskog Ministarstva financija, Institutu unutarnjih revizora Estonije, Europskoj akademiji za poreze, ekonomiju i zakone u Berlinu ili Međunarodnoj akademiji za borbu protiv korupcije u Beču. Tečaj je predstavljen i tijekom nekih događaja na razini EU-a, kao što je Godišnji simpozij EU fondova u Berlinu i Radionica o dobrim praksama u suzbijanju prijevvara i korupcije u ESI fondovima, koju je Europska komisija organizirala 13. rujna 2018. u Bruxellesu. Nakon ad-hoc zahtjeva igra se dostavlja tijekom obuke državama članicama EU-a (Belgiji, Njemačkoj, Latviji) i državama kandidatkinjama za članstvo u EU-u (Republici Sjevernoj Makedoniji). U rujnu i prosincu 2020. godine planira se uvođenje igre u obuci na temu „Prepoznavanje i suzbijanje prijevvara i korupcije u ESI fondovima za razdoblje 2014. – 2020.“ Europskog instituta za javnu upravu (EIPA) u suradnji s GU REGIO.